

TÖRVÉNY
A REHABILITÁCIÓRÓL

A törvény tárgya

1. szakasz

Ezzel a törvénnyel kerülnek rendezésre a rehabilitáció és a rehabilitációból eredő jogok azon személyek esetében, akiket ezen törvény életbelépéséig politikai, vallási, nemzeti vagy ideológiai okokból megfosztottak az életüktől, szabadságuktól vagy más jogaiktól:

1) Szerbia Köztársaság területén, bírósági vagy adminisztratív határozat nélkül;

2) Szerbia Köztársaság területén kívül, bírósági vagy a katonai és más jugoszláv szerv adminisztratív határozata nélkül, ha tartózkodási helyük Szerbia Köztársaság területén volt vagy van, vagy pedig ha Szerbia Köztársaság állampolgárságával rendelkeztek, illetve rendelkeznek;

3) a Szerbia Köztársaság bíróságának vagy adminisztratív szervének határozatával;

4) a jugoszláv katonai vagy más szervek bírósági vagy adminisztratív határozatával, ha Szerbia Köztársaság területén volt vagy van tartózkodási helyük, vagy ha Szerbia Köztársaság állampolgárságával rendelkeztek vagy rendelkeznek.

Az ennek a szakasznak az 1. bekezdése 3)-as és 4)-es pontjában leírt személynek abban az esetben van joga a rehabilitációra, ha a bírósági vagy adminisztratív határozat ellentétben áll a jogállam elveivel és az emberi és szabadságjogok általánosan elfogadott szabályaival.

Az ennek a szakasznak az 1. bekezdésében leírt azon személyeknek is joguk van a rehabilitációra, akik a törvény és más előírások értelmében a népfelszabadító háború harcosainak tekinthetők.

Rehabilitációra nincs joguk azoknak a személyeknek, akik a II. világháború idején a megszálló fegyveres erők és a quisling formációk tagjaként Szerbia Köztársaság területén fegyveres összetűzésekben veszítették életüket.

Szerbia Köztársaság ennek a törvénynek az értelmében nem felelős a megszálló erőknek a II. világháború idején a Szerbia Köztársaság területén elkövetett cselekedeteiért és aktusaiért.

Rehabilitáció és az elkobzott vagyon visszaszármaztatására, valamint a kártalanításra való jog korlátozása

2. szakasz

Nem rehabilitálhatók és nincs joguk az elkobzott vagyon visszaszármaztatására. Az elkobzott vagyon visszaszármaztatásáról és a kártalanításról szóló törvény 2. szakasza értelmében („Službeni glasnik RS”, 72/11-es szám) a megszálló erők tagjainak, akik a II. világháború alatt megszállták Szerbia Köztársaság területének részeit, továbbá a quisling formációk tagjainak, ha háborús bűnöket követtek el, illetve részt vettek azok végrehajtásában.

Ennek a szakasznak az 1. bekezdésében leírt személynek, illetve Az elkobzott vagyon visszaszármaztatásáról és a kártalanításról szóló törvény 5. szakasza 3. bekezdése 3)-as pontjában („Službeni glasnik RS”, 72/11-es szám) leírt személynek tekintendő:

1) minden olyan személy, akit a katonai bíróság vagy a Jugoszláv Népfelszabadító Bizottság ellenőrzése alatt levő más szerv döntésével a meghatározott település felszabadításának napjától számítva háborús bűnösnek, illetve háborús bűncselekmény résztvevőjének nyilvánítottak;

2) minden olyan személy, akit a Demokratikus Föderatív Jugoszlávia és a Jugoszláv Föderatív Népköztársaság bíróságai vagy más szervei, valamint a II. világháború ideje alatti megszállók és segítők bűncselekményeit megállapító állami bizottság háborús bűnösnek, illetve a háborús bűnök elkövetése résztvevőjének nyilvánítottak.

Az e szakasz 1. bekezdésében leírtak nem vonatkoznak azokra a személyekre, akiket e törvény életbelépésének napjáig rehabilitáltak, akiket a törvény erejénél fogva rehabilitálnak, összhangban ezzel a törvénnyel, és azokra a személyekre, akikről a rehabilitáció folyamatában megállapítják, hogy nem követtek el háborús bűnöket, illetve nem vettek részt háborús bűnök elkövetésében.

A felszabadulás napjának a 2. bekezdés 1)-es pontja értelmében az a nap tekintendő, amikor a népfelszabadító hadsereg tagjai a gyakorlatban megkezdték a hatalom gyakorlását a meghatározott településen, és az később sem szakadt meg.

Rehabilitáció és a rehabilitáció jogi következményei

3. szakasz

A rehabilitáció azon okmányok, illetve tettek semmissé nyilvánítását, illetve hatályon kívül helyezését jelenti, amelyekkel az ezen törvény 1. szakasza 1. bekezdésében leírt személyeket politikai, nemzeti vagy ideológiai okokból megfosztották az életüktől, szabadságuktól vagy más jogaiktól.

A rehabilitált személyre és az ebben a törvényben meghatározott más személyekre nézve a jelen törvényből eredő jogi következmények alatt azok az intézkedések értendők, amelyekkel elháríthatók vagy enyhíthetők e szakasz 1. bekezdésében leírt semmissé nyilvánított, illetve hatályon kívül helyezett okmányok és cselekedetek következményei, és a következő jogokat ölelik fel: jogot a külön nyugdíjvekre; havi pénzjuttatást (külön pótlékot); egészségvédelmet és az egészségbiztosításból eredő más jogokat; jogot az elkobzott vagy a 2. szakasz 1. bekezdésében leírtak alapján elvesztett vagyontárgy visszaszámítására, illetve az ezzel a vagyonnal kapcsolatos kártalanításra; jogot az anyagi és nem anyagi természetű kártalanításra (rehabilitációs kártalanításra).

A rehabilitáció formái

4. szakasz

A jelen törvény 1. szakasza 1. bekezdésében leírt személyeket a törvény erejénél fogva (törvényes rehabilitáció) vagy bírósági döntéssel (bírósági rehabilitáció) rehabilitálják.

A törvényes rehabilitáció esetében a bíróság határozatot hoz, amelyben megállapítja, hogy az adott személyt a törvény erejénél fogva rehabilitálták, bírósági rehabilitáció esetében pedig azt, hogy a bíróság a saját döntésével rehabilitálja.

Törvényes rehabilitáció

5. szakasz

A törvény erejénél fogva rehabilitálják a jelen törvény 1. szakasza 1. bekezdése 1)-es és 2)-es pontjában leírt személyeket, akiknek a jogait és szabadságát e törvény életbe lépésének napjáig bírósági vagy adminisztratív határozat nélkül sértették meg.

A törvény erejénél fogva rehabilitálják a törvény 1. szakasza 1. bekezdése 3)-as és 4)-es pontjában leírt személyeket, akiknek megsértették a jogait és szabadságát és bírósági vagy adminisztratív határozattal büntetésben részesítették őket:

1) olyan cselekedetért, amelyről az elkövetés időpontjában a törvény nem mondta ki, hogy büntetendő cselekmény, vagy olyan büntetésben részesítették őket, amely a végrehajtáskor nem szerepelt az előírásokban;

2) az ellenséges propaganda bűncselekményéért, az ország társadalmi-politikai viszonyainak rosszindulatú és valótlan bemutatásáért a Büntető törvénykönyv 118. szakasza 1. bekezdése alapján („Službeni list FNRJ”, 13/51-es szám, továbbá 30/59 – egységes szerkezetbe foglalt szöveg, 11/62, 31/62 és 37/62 és „Službeni list SFRJ”, 15/65, 15/67, 20/69 és 6/73);

3) olyan bűncselekményért, amelyet Az engedély nélküli kereskedelem, a tiltott spekuláció és gazdasági szabotázs leküzdéséről szóló törvény 1. szakasza 3. bekezdése és 5. szakasza 2. bekezdése határoz meg, összefüggésben az 1. bekezdés 1), 3), 4), 5), 6), 11) és 12) jelzésű pontjával („Službeni list DFJ”, 26/45 és „Službeni list FNRJ”, 56/46);

4) olyan bűncselekményért, amely miatt Az engedély nélküli kereskedelem, a tiltott spekuláció és gazdasági szabotázs leküzdéséről szóló törvény („Službeni list DFJ”, 26/45 és „Službeni list FNRJ”, 56/46) értelmében eljárva a vállalat (üzlet) tulajdonosával, a jogi személy tulajdonában levő vállalat vagy vagyon feletti irányítást végző felelős igazgatóság, a jogi személy szervével vagy a jogi személy felhatalmazottjával szemben az idézett törvény 11. szakaszának alkalmazásával megsértették az ártatlanság vélelmének az elvét;

5) olyan bűncselekményért, amit A nemzeti, faji és vallási gyűlölet- és ellentétszítás tiltásáról szóló törvény („Službeni list

DFJ”, 36/45 és „Službeni list FNRJ”, 56/46), 2. szakasza nevez meg, ha az adott cselekményt csak írással követték el;

6) a büntetés-végrehajtó intézményből vagy más kényszerintézkedés vagy büntetés előli szökésért, e törvény 1. szakasza 1. bekezdése szerint meghatározott személy esetében.

A törvény erejénél fogva rehabilitálják azokat a törvény 1. szakasza 1. bekezdése 3)-as és 4)-es pontjában leírt személyeket, akiket bírósági vagy adminisztratív határozat alapján megfosztottak a szabadságuktól azzal a váddal, hogy az Tájékoztatási Iroda 1948. június 28-ai határozata mellett foglaltak állást, és akiket a Jugoszláv Föderatív Népköztársaság lágereiben vagy börtöneiben tartottak fogva 1948 és 1955 között.

A törvény erejénél fogva rehabilitálják azokat a személyeket is, akiket a kollektív felelősség elve alapján háborús bűnösöknek, illetve háborús bűncselekmények résztvevőinek nyilvánítottak, és nem vesztették el a jugoszláv állampolgárságukat, nem követtek el háborús bűnöket és nem vettek részt háborús bűncselekményekben.

A törvény erejénél fogva rehabilitálják azokat a személyeket is, akiktől a Jugoszláv Föderatív Népköztársaság Népszkupstinája Elnökségének 1947. március 8-án hozott 392-es rendeletével („Službeni list FNRJ”, 64/47) megvonták az állampolgárságot és elkobozták egész vagyონukat.

Rehabilitálási kérelem

6. szakasz

A rehabilitálási eljárás kérelem beadásával kezdeményezhető.

A rehabilitálási kérelem kezdeményezői

7. szakasz

A rehabilitálási kérelmet beadhatja:

- 1) a törvény 1. szakasza 1. bekezdésében leírt személy;
- 2) a jelen törvény 1. szakasza 1. bekezdésében leírt személy halála után a házastárs, a házasságon kívüli partner, a gyermek (házasságban született, házasságon kívül született, örökbe fogadott és nevelt gyermek), az örökösök, elődök, örökbe fogadók, testvérek, a többi törvényes örökös, végrendeletbe foglalt

örökösök, jogi személy, amelynek az adott személy tagja vagy alapítója volt;

3) jogi személy, amelynek célja az ember és polgár szabadságának és jogainak védelme, az e törvény 1. szakasza 1. bekezdésében leírt személy saját kezű aláírásával ellátott, az illetékes szervnél hitelesített beleegyezésének a mellékelésével, e személy halála esetén az e szakasz 2)-es pontjában leírt valamely fizikai személy beleegyezésével;

4) az ügyész a jogállam elvének és az általánosan elfogadott emberi és szabadságjogoknak a súlyos megsértése esetén;

5) a jelen törvény 1. szakasza 1. bekezdésében leírt személyek gyermekei, akik a szülők jogainak és szabadságának a megsértése idején a büntetés-végrehajtó intézményben születtek, illetve akik a szülőkkel együtt egy bizonyos időt ezekben az intézményekben töltöttek, vagy a büntetés-végrehajtás ideje alatt az egyik vagy mindkét szülő gondoskodását nélkülözve nőttek fel.

A kérelem tartalma

8. szakasz

A rehabilitálási kérelemnek tartalmaznia kell: annak a személynek az adatait, akinek a rehabilitálását követelik, saját kezű aláírást és a törvény 7. szakasza 3)-as pontjában leírtak esetében az illetékes szerv által hitelesített beleegyezést, a jogsértés leírását és a követelés indokoltságát szolgáló bizonyítékokat.

A kérelem beadásának határideje

9. szakasz

A törvény 1. szakasza 1. bekezdésében leírt jogsértések miatti rehabilitációt kezdeményező kérelem beadására vonatkozó jog a törvény életbe lépésétől számított öt év után megszűnik.

A bíróság illetékessége és összetétele

10. szakasz

A rehabilitációs kérelemről a felsőbbíróság dönt.

A rehabilitációs kérelmet a kezdeményező lakóhelye, illetve székhelye, vagy pedig a jogsértés színhelye szerinti illetékes felsőbb bíróságon kell beadni.

A kérelemről egy személyben a bíró dönt.

Értesítés a beadott kérelemről

11. szakasz

A rehabilitációra vonatkozó kérelemről a felsőbb bíróság azonnal értesíti az igazságügyben illetékes minisztériumot (a továbbiakban: Minisztérium), és mellékeli a beadvány másolatát.

Amennyiben ugyanarra a személyre vonatkozóan kettő vagy több eljárást indítottak, a Minisztérium arról értesíti azokat a bíróságokat, amelyeknél az eljárásokat kezdeményezték, hogy az eljárásokat annál a bíróságnál folytassák le, ahol az első eljárást indították.

Ingyenes jogsegély és az eljárás költségei

12. szakasz

A kérelmet benyújtó fizikai vagy jogi személy számára, akinek a rehabilitációs eljárás lebonyolításával nem anyagi haszonszerzés a célja, ingyenes jogsegély hagyható jóvá, a törvénnyel összhangban.

A kérelmet benyújtó személy a rehabilitációs eljárás során mentesül az eljárás költségeinek fedezése alól.

Nyomozási elvek

13. szakasz

A bíróság bizonyítékokat és adatokat kér az illetékes állami szervektől és szervezetektől, amelyek a bíróság követelésére annak beérkezésétől számítva 60 napon belül kötelesek eljuttatni a bizonyítékokat.

A bíróság önállóan is nyomozhat az ügyfél által előterjesztett tények ügyében.

Az eljárás szabályai

14. szakasz

A jelen törvény 5. szakaszában leírt személyek rehabilitálási kérelméről a bíróság a peren kívüli eljárás szabályai szerint egyszemélyes eljárásban dönt, miközben kötelezően kikéri az illetékes felsőügyészség ügyészének véleményét.

Abban az esetben, ha az illetékes felsőügyészség ügyészének a véleménye megkérdőjelezi az ennek a törvényszakasznak az 1. bekezdésében leírt kérelem indokoltságát, a további eljárást ennek a szakasznak a 3. bekezdése szerint folytatják le.

A törvény 1. szakasza 1. bekezdése 3)-as és 4)-es pontjában leírt személyek rehabilitációs kérelméről – kivéve az ebben a szakaszban, az 1. bekezdésben leírt személyek kérelméről – a bíróság a peren kívüli eljárás elvei szerint kétszemélyes eljárásban dönt, az eljárás másik résztvevője a bíró mellett kötelezően Szerbia Köztársaság, amelyet az illetékes felsőügyész képvisel.

Ideiglenes biztonsági intézkedések

15. szakasz

A bíróság a törvény 7. szakaszában leírt személy követelésére a rehabilitációs eljárás megkezdése előtt és az eljárás folyamatában a végrehajtást és a biztonsági intézkedéseket szabályozó törvényben megszabott feltételek mellett elrendelheti ideiglenes biztonsági intézkedések szavatolását.

A peren kívüli eljárásról szóló törvény alkalmazása

16. szakasz

A rehabilitációs eljárásban nem alkalmazzák A peren kívüli eljárásról szóló törvény 16., 23. és 24. szakaszait.

Végzés a rehabilitációról

17. szakasz

Abban az esetben, amikor a jogsértés bírósági vagy adminisztratív határozat nélkül következett be, a bíróság a törvényes rehabilitációra vonatkozó indítvány elfogadásáról szóló végzésben megállapítja, hogy a jelen törvénynek az 1. szakasza 1. bekezdése 1)-es és 2)-es pontjában leírt személy ellen jogsértés történt, és hogy ennek a jogsértésnek a következményei nem járnak jogi következménnyel.

A jelen törvénynek az 5. szakasza 2. bekezdésétől az 5. bekezdésig szóló részében leírt személyek rehabilitálási kérelmének az elfogadásáról szóló végzésben a bíróság megállapítja, hogy a rehabilitált személy ellen hozott döntést semmisnek nyilvánítja, és hogy semmisenek annak jogi következményei is.

A végzéssel, amelyben a bíróság elfogadja a rehabilitációs kérelmet, a bíróság megállapítja, hogy a rehabilitált személy elleni döntés részben vagy egészében semmisnek tekintendő annak meghozatalától számítva, és hogy semmisenek annak jogi következményei is.

A bírósági rehabilitációra vonatkozó indítványt a bíróság részben fogadja el abban az esetben, ha csak azon büntetendő cselekmények valamelyikének a tekintetében megalapozott, amelyekre a döntés vonatkozik, továbbá ha csak a kirótt büntetés formája vagy nagysága tekintetében megalapozott.

A rehabilitált személy büntetlen előéletűnek tekintendő abban a vonatkozásban, amelyben elfogadták a rehabilitálási indítványt, a letöltött büntetés pedig semmivel sem igazolható szabadságvesztésnek számít.

A rehabilitálásról szóló végzés elleni fellebbezés

18. szakasz

A rehabilitációs eljárásban hozott végzés ellen, az annak átvétele utáni 30 napon belül fellebbezni lehet.

Az illetékes fellebbviteli bíróság dönt a fellebbezésről, három bíróból álló bírói tanácsban.

A rehabilitációs eljárásban hozott jogerős ítélet ellen nem indítható revízió.

A rehabilitációról szóló jogerős végzés közzététele

19. szakasz

A Minisztérium a Službeni glasnik Republike Srbije című szerb köztársasági hivatalos lapban teszi közzé a rehabilitált személyek nevét és adatait, a törvény 7. szakaszában leírt személy követelésére, háromhavonta legalább egyszer.

A rehabilitált személyek jogai

20. szakasz

A rehabilitált személynek joga van külön nyugdíjra jogosító idő elismerésére, havi pénzbeli térítményre (külön pótlékra), egészségvédelemre és az egészségbiztosításból eredő más jogokra, továbbá joga van az elkobzott vagyonának vagy a jelen törvény 2. szakasza 1. bekezdésében leírtak szerint elvett vagyonának a visszaszármaztatására, illetve a jelzett vagyonra vonatkozó kártalanításra és a rehabilitációs kárpótlásra.

A vagyon visszaszármaztatását, illetve a jelen törvényszakasznak az első bekezdésében leírtak szerinti kártalanítást az elkobzott vagyon visszaszármaztatásáról és a kártalanításról szóló törvénnyel összhangban végzik.

Más személyek jogai

21. szakasz

A törvény 7. szakasza 5)-ös pontjában leírt személynek joga van egészségvédelemre és az egészségbiztosításból eredő más jogokra, joga van a rehabilitációs kártérítésre, összhangban a törvény 26. szakasza 3. bekezdésével.

A rehabilitációs kártérítésre joga van a rehabilitált személy házastársának, gyermekeinek és szüleinek, illetve testvéreinek, a házasságon kívüli partnerének is, összhangban a törvény 26. szakasza 4. bekezdésével.

Az elkobzott vagyon vagy a törvény 2. szakasza 1. bekezdésében leírtak szerint elvett vagyon visszaszármaztatására, illetve az elvett vagyon utáni kártérítésre joguk van a rehabilitált

személy örököseinek, összhangban a törvény 25. szakaszának rendelkezéseivel.

Nyugdíjra jogosító idő

22. szakasz

A rehabilitált személy számára a szabadságvesztésének az idejét megduplázva nyugdíjra jogosító időnek ismerik el.

A rehabilitált személy részére a szabadságvesztése utáni munkanélküli időszakot nyugdíjra jogosító időnek ismerik el valóságosnak tekintett időszaként legfeljebb kétévi időtartamra, abban az esetben, ha a munkanélküliség az ebben a törvényben leírt jog- és szabadságsértések miatt következett be.

Havi térítmény (külön pótlék)

23. szakasz

A rehabilitált személy, akinek a 22. szakasz értelmében elismerték a nyugdíjra jogosító időt, legkevesebb nyolc évre szólóan havi térítményre (külön pótlékra) jogosult a Szerbia Köztársaságban az előző évben elért havi átlagfizetés 50 százalékának a magasságában.

A külön pótlék elszámolását, egybehangolását és kifizetését a Köztársasági Rokkantsági és Nyugdíj-biztosítási Alap végzi.

A külön pótlék kifizetéséhez szükséges pénzt a szerb köztársasági költségvetésből teremtik elő.

Egészségvédelem és egészségbiztosítás

24. szakasz

A törvény 7. szakasza 5)-ös pontja értelmében rehabilitált személynek, akinek nincs egészségbiztosítása, biztosítottként joga van az egészségbiztosításra és az egészségbiztosításból eredő más jogokra, összhangban az egészségbiztosítást rendező törvénnyel.

Az ennek a szakasznak az 1. bekezdésében leírt egészségbiztosításhoz szükséges pénzt a szerb köztársasági költségvetésből teremtik elő.

Jog az elkobzott vagyon

visszaszármaztatására, illetve az elkobzott vagyon miatti kárpótlás

25. szakasz

A rehabilitált személynek és a törvény 21. szakasza 3. bekezdésében leírt személyeknek joguk van az elkobzott vagyon, vagy a 2. szakasz 1. bekezdésében feltüntetett előírások alapján elvett vagyon visszaszármaztatására, illetve az adott vagyonnal kapcsolatos kárpótlásra, összhangban az elkobzott vagyon visszaszármaztatását és a kárpótlást szabályozó törvénnyel.

A rehabilitációs kárpótlásra való jog

26. szakasz

A rehabilitált személynek joga van a szabadságának és jogainak megsértése nyomán keletkezett anyagi károk miatti kárpótlásra, összhangban a kötelmi viszonyokat rendező törvénnyel.

A rehabilitált személynek joga van a megfizettetett pénzbüntetések és az eljárások költségei revalorizált értékének a visszaszármaztatására. Az értéket oly módon állapítják meg, hogy meghatározzák a megfizettetett összegnek a megfizetés időpontjában jegyzett átlagkeresethez viszonyított arányát, és azt arányba állítják a visszaszármaztatás évében jegyzett szerb köztársasági átlagkeresettel.

A rehabilitált személy és ennek a törvénynek a 7. szakasza 5)-ös pontjában leírt személy jogosult a szabadságvesztés miatt elszenvedett lelki sérelmekért nem anyagi kár utáni kárpótlásra, összhangban a kötelmi viszonyokat rendező törvénnyel.

A törvény 21. szakasza 2. bekezdésében leírt személyeknek joguk van a rehabilitált személy halála miatt elszenvedett lelki sérelmekért nem anyagi kárt figyelembe vevő kárpótlásra azzal a feltétellel, hogy közöttük és a rehabilitált elhunyt személy között tartós életközösség állt fenn, összhangban a kötelmi viszonyokat rendező törvénnyel.

A Rehabilitációs Kárpótlási Bizottság

27. szakasz

A rehabilitálási kérelem elfogadásáról szóló bírósági döntés alapján a rehabilitált személy és a törvény 26. szakasza 3. és 4.

bekezdése szerint leírt személyek kérelmet nyújthatnak be a rehabilitációs kárpótlásra.

A rehabilitációs kártalanításra vonatkozó kérelmet a Rehabilitációs Kárpótlási Bizottság bírálja el.

Ha az ebben a szakaszban a 2. bekezdésben leírt kérelemnek nem adnak helyt, vagy arról a Rehabilitációs Kárpótlási Bizottság a kérelem átadásától számított 90 napon belül nem hoz döntést, a kérelmet benyújtó személy pert indíthat az illetékes bizottságnál a kár behajtása érdekében. Ha csak a kérelem egy részére vonatkozóan született megállapodás, a pert a kérelem fennmaradt részére vonatkozóan is el lehet indítani.

Az ennek a szakasznak a 3. bekezdésében leírt pert nem lehet elindítani az elutasító határozat kézbesítésétől, vagy a megállapodás megkötésének napjától számított egy év lejáta után, illetve az ennek a szakasznak a 3. bekezdésében meghatározott határidő lejáta után.

Az ennek a szakasznak a 2. bekezdésben leírt bizottság összetételét az igazságügyben illetékes miniszter rendelettel határozza meg és közelebbről szabályozza annak munkáját.

Határozat és megállapodás a rehabilitációs kártalanításról

28. szakasz

A rehabilitációs kártalanítást elfogadó határozatnak, illetve a rehabilitációs kártalanításról szóló megállapodásnak végrehajtó okirat jellege van.

Egységes jegyzék

29. szakasz

A Minisztérium egységes jegyzéket vezet a rehabilitációra beadott kérelmekről és a rehabilitációról meghozott jogerős határozatokról.

Az ennek a szakasznak az 1. bekezdésében meghatározott jegyzék tartalmát közelebbről az igazságügyben illetékes miniszter határozza meg.

Átmeneti rendelkezés

30. szakasz

A rehabilitációs törvény („Službeni glasnik RS”, 33/06) értelmében megkezdett, a jelen törvény életbe lépésének a napjáig be nem fejezett eljárásokat annak a törvénynek a rendelkezései szerint folytatják.

A jelen törvénynek az alapján megállapított rehabilitációra való jog érvényesíthető a rehabilitációs kérelmeknek helyt adó jogerős bírósági ítéletek alapján, amelyeket a rehabilitációs törvénnyel („Službeni glasnik RS”, 33/06) összhangban hoztak meg.

A jelen törvénnyel összhangban rehabilitálási kérelem benyújtható akkor is, ha a rehabilitációs törvény („Službeni glasnik RS”, 33/06) alapján benyújtott rehabilitálási kérelmet jogerős bírósági ítélettel elutasították.

A törvényből eredő előírások meghozatalának határideje

31. szakasz

Az igazságügyben illetékes miniszter a jelen törvény életbelépésének napjától számított 60 napon belül meghozza a 27. szakasz 5. bekezdésében és a 29. szakasz 2. bekezdésében meghatározott rendeletet.

A korábbi törvény hatályon kívül helyezése

32. szakasz

A jelen törvény életbelépésének a napján érvényét veszíti a rehabilitációs törvény („Službeni glasnik RS”, 33/06).

Záró rendelkezés

33. szakasz

A jelen törvény a Szerbia Köztársaság Službeni glasnik Republike Srbije című hivatalos lapjában való megjelenés utáni 8. napon lép életbe.

*

INDOKLÁS

I. ALKOTMÁNYOS ALAP

A rehabilitációról szóló törvény alkotmányos alapját a Szerbia Köztársaság Alkotmánya 35. szakaszának 1. és 2. bekezdése tartalmazza, amely előírja, hogy a Szerbia Köztársaság általi rehabilitációra, kártalanításra és a törvény által meghatározott más jogokra annak a személynek van joga, akit minden okot mellőzve vagy törvénytelenül megfosztottak a szabadságától, elzártak vagy büntetésre ítélték. Az alkotmányos alapot az Alkotmány 97. szakasza 2. pontja is tartalmazza, amely előírja, hogy Szerbia Köztársaság többek között rendezi és szavatolja a bíróságok és más állami szervek előtti eljárást.

II. A TÖRVÉNY MEGHOZATALÁNAK OKAI

A rehabilitációs törvény („Službeni glasnik RS”, 33/06) a 8. szakaszában előírta, hogy kártalanításra és az elkobzott vagyon visszaszámaztatására való jogot külön törvény fogja rendezni. Mivel a mai napig sem hozták meg a külön törvényt, amely a rehabilitált személyek kárpótlását szabályozná, szükség van ezeknek a kérdéseknek a rendezésére. A kérdéskör törvényes rendezésének a szükségességére rámutatott az Alkotmánybíróság és a Képviselőház is.

Az érvényben levő törvény alkalmazása kapcsán a szakmai közvélemény körében az egyik legvitatottabb kérdésként került előtérbe az úgynevezett törvényes rehabilitáció rendezése, amit az érvényben levő törvény nem szabályozott. Ugyancsak a bírói gyakorlat követelésére ezzel a törvénnyel került rendezésre a rehabilitációs kérelemmel kapcsolatos eljárás szabályainak a meghatározása is, ezt az érvényben levő törvénnyel nem határozták meg pontosan.

Amikor központi kérdésként a kárpótlás rendezése merül fel, ami az érvényben levő törvény legnagyobb hiányossága is egyben, a most javasolt szöveg szerint a rehabilitált személyek számára előírja a lehető legszélesebb érvényesíthető jogokat (nyugdíjjogosultsági idő elnyerése, jog az egészségvédelemre, anyagi kártalanítás és más), és előírja ezeknek a jogoknak az érvényesítését szolgáló eljárást is.

Az említett okokból kifolyólag szükség van a rehabilitációról szóló új törvény meghozatalára, miközben az általános rendelkezésekben feltétlenül meg kell határozni, hogy az új törvény hogyan viszonyul a már megkezdett rehabilitációs eljárásokhoz és a beadott rehabilitálási kérelmekhez.

III. AZ ALAPVETŐ JOGI INTÉZMÉNYEK ÉS EGYES MEGOLDÁSOK MAGYARÁZATA

A törvény 1. szakasza (A törvény tárgya) rendezi azon személyek rehabilitálását és az őket érintő jogi következmények kérdését, akiket politikai, vallási, nemzeti vagy ideológiai okokból megfosztottak életüktől, szabadságuktól vagy más jogaiktól. Az érvényben levő törvénnyel ellentétben ez a törvény kiszélesíti azon személyeknek a körét, akikre a rehabilitáció vonatkozik. Azon személyek mellett, akiknek tartózkodási helyük volt Szerbia Köztársaság területén, rehabilitációt nyerhetnek azok a személyek is, akiket Szerbia Köztársaság területén fosztottak meg életüktől, szabadságuktól vagy más jogaiktól mindennemű bírósági vagy adminisztratív határozatot mellőzve, valamint ha Szerbia Köztársaság területén kívül érte őket jogfosztás, és eközben Szerbia Köztársaságban rendelkeztek állampolgársággal vagy tartózkodási hellyel, ha Szerbia Köztársaság bíróságának vagy más szervének adminisztratív határozatával, illetve ha Szerbia Köztársaság állampolgársága alapján fosztották meg életüktől, szabadságuktól vagy más jogaiktól, vagy ha Jugoszláv katonai vagy más szervek bírósági vagy adminisztratív határozatának következményéből eredően fosztották meg életüktől, szabadságuktól vagy más jogaiktól. Az érvényben levő törvény alapján a rehabilitálható személyek köre kételyeket váltott ki a bírói gyakorlatban, emiatt a jelen törvénnyel pontosan meghatározták a rehabilitációra való jogosultság körét. Az idézett szakasz 4. bekezdésében a törvény előírja, hogy rehabilitációra nincs joga azoknak a személyeknek, akiket a II. világháború idején mint a megszálló fegyveres erők és a quisling formációk tagját Szerbia Köztársaság területén fosztottak meg életüktől. Az 5. bekezdés kimondja, hogy Szerbia Köztársaság nem felelős a megszálló erők II. világháború idején elkövetett tetteiért és cselekedeteiért.

A törvény 2. szakasza rendezi a rehabilitáció alapján elnyert, az elkobzott vagyon visszaszámaztatására vagy a kártalanításra való jog korlátait. Előírja, hogy nem lehet rehabilitálni a megszálló erők és a quisling formációk tagjait, akik a II. világháború idején – a katonai és más szervek határozatainak tanúsítása szerint –

háborús bűnöket követtek el vagy részt vettek azok végrehajtásában. Ugyanakkor ezeknek a személyeknek a számára is megvan a lehetőség a rehabilitációra azzal a feltétellel, ha a bíróság előtti eljárással megállapítják, hogy nem követtek el háborús bűnöket, illetve nem vettek részt azok végrehajtásában.

A 3. szakasz előírja, hogy rehabilitáció alatt a bírósági, katonai vagy adminisztratív hatóság azon határozatainak hatályon kívül helyezése értendő, amelyek azokra a személyekre vonatkoznak, akiket politikai, vallási, nemzeti vagy ideológiai okokból megfosztottak életüktől, szabadságuktól vagy más jogaiktól. A szakasz 2. bekezdése meghatározza, hogy a rehabilitált személy számára a rehabilitálásból eredően törlik vagy enyhítik a semmissé vagy érvénytelenné nyilvánított aktusok következményeit.

A törvény 4. szakasza a rehabilitáció formáit határozza meg. Előírja a törvényes rehabilitációt, illetve a törvényből közvetlenül adódó rehabilitációt és a bírósági döntéssel kimondott rehabilitációt. A rehabilitáció fajtájától függetlenül szükség van a bírósági döntésre, miközben a törvényes rehabilitáció esetén a bíróság megállapítja, hogy az érintett személyt a törvény erejével rehabilitálták, a bírósági rehabilitáció esetén pedig a bíróság a saját határozatával mondja ki a rehabilitációt.

A törvény 5. szakasza a törvényes rehabilitációt rendezi. Előírja a törvényes rehabilitáció kettős folyamatát, attól függően, hogy kit illet meg a rehabilitáció. A törvény erejénél fogva kimondott rehabilitációra azoknak a személyeknek van joguk, akiknek a jogait bírósági vagy adminisztratív határozat nélkül Szerbia Köztársaság területén megsértették, továbbá azoknak, akiket a Szerbia Köztársaság területén kívül a jugoszláv katonai vagy más szervek bírósági vagy adminisztratív határozata nélkül ért jogsértés, ha Szerbia Köztársaság területén lakóhellyel vagy Szerbia Köztársaság állampolgárságával rendelkeztek vagy rendelkeznek. A többi személy számára akkor érvényesíthető a törvényes rehabilitáció, ha a bírósági vagy adminisztratív döntés alapján olyan tettekért büntették meg őket, amelyek a tett elkövetésekor büntetendő tetteként nem képezték törvény tárgyát, vagy olyan büntetésben részesítették őket, amely a tett elkövetésekor nem szerepelt az előírásokban, továbbá ha a pontosan meghatározott bűncselekmények, a büntetés-végrehajtási intézményből való szökés és más kényszerintézkedés miatt büntették őket vagy hajtottak végre ellenük más kényszerítő intézkedést.

Az említett személyeken kívül a törvényes rehabilitációt még három csoportra lehet vonatkoztatni. Az első csoportba azok a személyek tartoznak, akiket bírósági vagy adminisztratív határozat alapján megfosztottak a szabadságuktól azzal a váddal, hogy az Informbiro határozata mellett foglaltak állást, majd ezen az alapon a Jugoszláv Föderatív Népköztársaság területén lágerekben és börtönben tartották őket fogva. A második csoportba azok a személyek sorolhatók, akiket a kollektív bűnösség elve alapján háborús bűnösökké, illetve a háborús bűncselekmények résztvevőivé nyilvánították, s akik nem veszítették el jugoszláv állampolgárságukat, és nem vettek részt háborús bűnök elkövetésében. A harmadik csoportot azok a személyek alkotják, akiket a Jugoszláv Föderatív Népköztársaság Prezídiuma Elnökségének 1947. március 8-ai 392-es rendeletével („Službeni list FNRJ”, 64/47) megfosztottak az állampolgárságuktól és teljes vagyonukat elkobozták. Azokról a személyekről van szó, akiket megfosztottak állampolgárságuktól és teljes vagyonuktól az említett rendelet alapján. A rendeletet az annak megszűnését és a Karađorđević családot állampolgárságától és vagyonától megfosztó rendelet hatályon kívül helyezését szabályozó törvénnyel nyilvánították semmisnek („Službeni list SRJ”, 9/01 és „Službeni list SCG”, 1/03 – Alkotmányos alapokmány).

A 6. szakasz előírja, hogy a rehabilitálási eljárás kérelem beadásával indítható el.

A törvény 7. szakasza határozza meg azoknak a személyeknek a körét, akik benyújthatják a rehabilitálási kérelmet. A törvény több más személy számára lehetővé teszi a kérelem benyújtását azzal a céllal, hogy lehetővé váljon a rehabilitációból eredő jogok érvényesítése azokban az esetekben is, amikor az a személy, akire a rehabilitáció vonatkozik, nincs abban a helyzetben, hogy maga nyújtsa be a kérelmet. Azokon a személyeken kívül, akikre a rehabilitáció vonatkozik, a rehabilitálási kérelmet benyújthatják a közeli hozzátartozók (házastárs, gyermek, örökös, előd és más rokon). Ugyancsak a törvény teszi lehetővé, hogy a kérelmet az ügyész nyújtsa be abban az esetben, ha a jogállami elvek és az általánosan elfogadott emberi és szabadságjogok súlyos megsértésének az esete áll fenn. Benyújthatja jogi személy is, amelynek célja az ember és a polgárok jogainak és szabadságának a védelme.

A 8. szakasz tartalmazza a rehabilitációs kérelem tartalmának a részletezését. Előírja, hogy a kérelemben fel kell tüntetni a rehabilitálást kérő személy személyi adatait, a

jogsértés jellegét és a kérelem indokoltságát szolgáló bizonyítékokat.

A törvény 9. szakasza megszabja azt a határidőt, amelyen belül be lehet nyújtani a kérelmet. Arra való tekintettel, hogy Szerbia Köztársaságban a rehabilitáció kérdését minél rövidebb időn belül meg kell oldani, és hogy igen széles a kérelem benyújtására jogosultak köre, továbbá, hogy a bírósági határozat az előfeltétele a rehabilitációs kárpótlásra vonatkozó jog érvényesítésének, továbbá, hogy már eddig nagyszámú határozat született a rehabilitációról, illetve hogy számos eljárás van folyamatban, a törvény viszonylag rövid határidőt irányoz elő a kérelem beadásra. A relatív rövid határidőt a jogbiztonsági érdekek is igazolják.

A törvény 10. szakasza előírja a rehabilitációs kérelemről döntő bíróság összetételét és felhatalmazását. Mint eddig is, ebben az eljárásban lényegében a felsőbbíróság az illetékes. Helyszín tekintetében az a bíróság az illetékes, ahol a kérelmet benyújtó lakóhelye, illetve székhelye van, vagy pedig az a bíróság, amelynek az illetékességébe tartozó területen történt a jogsértés. Az eljárás hatékonyságának növelése céljából javasolják, hogy ezekben az eljárásokban a bíró döntsön egy személyben.

A törvény 11. szakasza előírja a bíróság azon kötelezettségét, hogy a benyújtott kérelemről azonnal értesítse az igazságügyi minisztériumot. Az értesítésre azért van szükség, mert az eddigi bírósági gyakorlatban előfordult, hogy egy személyre vonatkoztatva több rehabilitálási kérelmet nyújtottak be, mégpedig különböző bíróságokon. Ebből az okból kifolyólag a törvény előírja, hogy ilyen esetben az igazságügyi minisztérium értesíti azokat a bíróságokat, ahol eljárások indultak, és ezt követően az eljárás annál a bíróságnál lesz lefolytatható, ahol azt a legkorábban kezdeményezték.

A 12. szakasz előírja, hogy a rehabilitálási kérelmet benyújtó személynek a rehabilitálási folyamatban joga van díjtalan jogsegélyre, és hogy mentesül az eljárás költségei alól.

A törvény 13. szakasza a nyomozás elvét, mint a bírósági eljárás elvét határozza meg. Ez azt jelenti, hogy a bíróság szerzi be az illetékes állami és más szerveknél a bizonyítékokat és adatokat, továbbá, hogy önállóan nyomozhat olyan tények után, amelyeket egyik ügyfél sem említett az eljárás során.

A törvény 14. szakasza előírja a rehabilitációs eljárás szabályait. A kérdés rendezése újdonság az érvényben levő törvényhez viszonyítva, ez ugyanis nem rendezte a eljárást, ami nagy gondot jelentett a bírósági gyakorlatban. Ha törvényerejű rehabilitációról van szó, a rehabilitációs kérelemről a bíróság egyszemélyes eljárásban dönt a peren kívüli eljárás szabályai szerint azzal, hogy kötelezően kikéri az illetékes felsőügyész véleményét. A bírósági rehabilitáció esetén a bíróság kétszemélyes eljárásban dönt a peren kívüli eljárás szabályait figyelembe véve, és ebben az esetben másodként kötelezően Szerbia Köztársaság van jelen, amelyet az illetékes felsőügyész képvisel.

A 15. szakasz előírja azt a lehetőséget, hogy a rehabilitálási eljárás elindítása előtt vagy az eljárás alatt ideiglenes biztonsági intézkedéseket lehet meghatározni, a végrehajtási eljárás szabályai szerint. Az ideiglenes intézkedésről szóló határozathoz szükség van a rehabilitálási kérelmet benyújtó személy megfelelő indítványára.

A 16. szakasz előírja, hogy a rehabilitálási eljárásban nem alkalmazzák a peren kívüli eljárást szabályozó törvény egyes rendelkezéseit, figyelembe véve a rehabilitálási eljárás különleges jellegét. Azokról a törvényszakaszokról van szó, amelyek perre vagy a közigazgatási szerv előtti eljárásra utasítanak abban az esetben, amikor a résztvevők számára a megkérdőjelezett tények fontosak az elsődleges kérdés megoldásához.

A 17. szakasz rendezi a rehabilitálásról szóló végzés tartalmát. A törvény erejénél fogva kimondott rehabilitálásról szóló végzéssel a bíróság megállapítja, hogy a rehabilitált személy ellen hozott határozatot semmissé nyilvánítja annak meghozatalától számítva, és hogy semmisnek tekintendők a belőle eredő jogi következmények is. A bírósági rehabilitációs eljárásban a rehabilitálási kérelem teljesen vagy részben is elfogadható abban az esetben, ha a vonatkozó határozatban feltüntetett egy vagy több bűntett némelyikére vonatkoztatva megalapozott. Előírja, hogy rehabilitált személyt büntetlen előéletűnek tekintik annak a cselekménynek a vonatkozásában, amelyről kimondták a rehabilitációt, a letöltött büntetés ideje – amire a rehabilitáció vonatkozik – a szabadságtól való megfosztottság idejének tekintendő.

A 18. szakasz a másodfokú eljárást rendezi. A rehabilitálási eljárásban meghozott végzés ellen a végzés átvétele utáni 30

napon belül fellebbezni lehet. Az illetékes fellebbviteli bíróság dönt a fellebbezésről, három bíróból álló bírói tanács által. A rehabilitálási eljárásban a revízió nem megengedett.

A 19. szakasz a rehabilitációról szóló jogerős ítélet megjelentetését rendezi. Előírja, hogy a Minisztérium a köztársasági hivatalos lapban (Službeni glasnik Republike Srbije) megjelenti a rehabilitált személyek nevét és adatait. Az eddigi törvényes megoldástól eltérően a megjelentetés hivatali kötelesség. A korábbi törvény azt irányozta elő, hogy a végzést a rehabilitálási eljárást kezdeményező személynek a követelésére hozzák nyilvánosságra.

A törvény 20. szakasza rendezi a rehabilitált személyek jogait. A rehabilitált személyeknek joguk van a külön nyugdíjjogosultsági idő elismertetésére, havi pénzbeli juttatásra, egészségvédelemre, az elkobzott vagy elvett vagyon visszaszámítására, illetve az adott vagyonra vonatkozó kárpótlásra, és joguk van anyagi és nem anyagi kár miatti rehabilitációs kárpótlásra. A rehabilitált személyek számára előírt több jog lehetővé teszi, hogy a politikai, vallási vagy ideológiai indíttatású jogfosztásokra, az élet elvesztésére, a szabadságvesztésre és más jogoktól való megfosztásra való tekintettel élhessenek a megfelelő kárpótlásra vonatkozó alkotmányos jogokkal.

A törvény 21. szakasza előírja az érintett más személyek jogait. Előírja, hogy azoknak a gyerekeknek, akik a szülők szabadságuktól való megfosztásának és az ellenük alkalmazott jogsértéseknek az idején a büntetés-végrehajtó intézményekben születtek, joguk van az egészségbiztosításra és az egészségbiztosításból eredő más jogokra, valamint a nem anyagi kár miatti kártalanításra. A rehabilitált személy házastársának, a gyermekének, a szüleinek, illetve a testvéreinek, a házasságon kívüli partnerének joga van a rehabilitációs kárpótlásra, a rehabilitált személy örököseinek pedig joguk van az elvett vagy elkobzott vagyon visszaszámítására vagy az erre a vagyonra vonatkozó kárpótlásra.

A 22. szakasz kimondja, hogy a rehabilitált személy számára a szabadságvesztésének az idejét kétszeres nyugdíjjogosultsági időnek számolják el. A kivételezett nyugdíjjogosultsági idő elismerésén kívül a rehabilitált személy számára a nyugdíjba beszámított tényleges időnek ismerik el a szabadságvesztés lejártá után munkanélküliként eltöltött időt is legfeljebb 2 évre

szólóan abban az esetben, ha a munkanélküliség a jogsértés miatt következett be. Ezeknek a személyeknek a 23. szakasz értelmében joguk van külön pótlékra havi pénzbeli járadék formájában, ami a Szerbia Köztársaságban az előző évben kimutatott átlagfizetés 50 százalékának megfelelő összeg lehet, a feltétel az, hogy az érintetteknek legalább nyolcévesnyi szolgálati ideje legyen.

A 24. szakasz az egészségbiztosítást és az ezzel kapcsolatos jogérvényesítést szabályozza. Ezeket a jogokat a rehabilitált személy valósíthatja meg, valamint annak gyermekei, ha azok a szülő elleni jogsértések idején a büntetés-végrehajtó intézményben születtek, azzal a feltétellel, hogy más alapon nincs egészségbiztosításuk.

A 25. szakasz előírja, hogy a rehabilitált személy, illetve az örökösei jogot formálhatnak az elkobzott vagy elvett vagyon visszaszámaztatására, illetve a kártalanításra, összhangban az elvett vagyon visszaszámaztatását szabályozó törvénnyel.

A 26. szakasz előírja az anyagi és nem anyagi kár miatti kárpótlásra való jogot (rehabilitációs kárpótlás). A rehabilitált személynek joga van a jogsértéssel és a szabadsága megsértésével keletkezett anyagi kár miatti kártalanításra, továbbá a megfizetett pénzbüntetések és az eljárás költségeinek a megtérítésére. Azoknak a gyerekeknek, akik a szüleik elleni jogsértés idején büntetés-végrehajtó intézményben születtek, joguk van az elviselt lelki fájdalom és szabadságvesztés miatti nem anyagi természetű kár megtérítésére, a házastársnak, a gyerekeknek, a szülőknek, illetve a testvéreknek és a házasságon kívüli partnernek – ha közöttük és az elhunyt rehabilitált személy között tartós életközösség állt fenn – joguk van a rehabilitált személy halála miatt elszenvedett lelki fájdalomból eredő nem anyagi természetű kárra vonatkozó kárpótlásra.

A 27. szakasz előírja, hogy a rehabilitálási kártalanításra vonatkozó kérelmet a Rehabilitációs Kárpótlási Bizottsághoz kell benyújtani. A bizottság összetételét és munkáját az igazságügyi miniszter határozza meg közelebbről. A törvény előírja, hogy a nevezett bizottság határozatokat hoz, amelyekkel teljes mértékben vagy részben helyt ad a beadott kérelmeknek, továbbá, hogy a bizottság előtti eljárásban megállapodást lehet kötni a kárpótlás nagyságáról és módjáról. Ha a kérelmet nem fogadják el,

a kérelmező az illetékes bíróságon pert indíthat a rehabilitációs kártalanítás céljából. A bizottság az igazságügyi miniszter törvényből eredő rendeletével alakul meg, legfeljebb öt tagja lehet, közülük egy vagy több kötelezően az igazságügyi minisztérium tisztviselője kell, hogy legyen. Amennyiben a bizottság tagjainak valamelyike nem az igazságügyi minisztérium állami tisztviselője, annak joga lesz fix összegben megállapított havi járadékra, amely nem lehet nagyobb a szerb köztársasági nettó átlagkeresetnél, a járadék azonban csak azokra a hónapokra jár, amikor ülészik a bizottság.

A 28. szakasz előírja, hogy a bizottság azon határozata, amellyel elfogadja a rehabilitációs kártalanításról szóló követelést, illetve megállapodást, végrehajtó erejű okmányoknak tekintendő.

A 29. szakasz kötelezőnek mondja ki, hogy a benyújtott rehabilitálási kérelmekről és a jogerős rehabilitálási ítéletekről egységes kimutatás készüljön. A kimutatást az igazságügyi minisztérium készíti.

A 30-tól a 33-ig terjedő szakaszok általános és záró rendelkezéseket tartalmaznak.

A 30. szakasz szerint a még érvényben levő rehabilitációs törvény rendelkezéseinek értelmében megkezdett rehabilitálási eljárásokat ennek a törvénynek az értelmében kell lefolytatni. Megállapítja azt is, hogy a benyújtott rehabilitációs kérelem nyomán az érvényes törvény alapján megkezdett eljárásokat a még érvényben levő törvény szerint kell lefolytatni, és hogy a rehabilitációnak e törvény értelmében történt jogerős elutasítása nem akadályozza annak, hogy a jelen törvény feltételei szerint új kérelmet nyújtsanak be.

A 31. szakasz meghatározza a törvényből eredő előírások meghozatalának a határidejét.

A 32. szakasz előírja a meglévő rehabilitációs törvény hatályon kívül helyezésének az időpontját.

A törvény 33. szakasza előírja, hogy mikor lép életbe a jelen törvény.

IV. A TÖRVÉNY ALKALMAZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES PÉNZ

Ennek a törvénynek az alkalmazásához Szerbia költségvetésében nem szükséges külön pénzeszközöket biztosítani.

V. A TÖRVÉNY SÜRGŐSSÉGI ELJÁRÁSBAN TÖRTÉNŐ ELFOGADÁSÁNAK INDOKAI

A javaslat az, hogy ezt a törvényt sürgősségi eljárásban fogadja el a parlament, mert a törvény elutasítása súlyos következményekkel járna a rehabilitált személyek jogainak érvényesítésére nézve, tekintettel arra, hogy a törvény több olyan jog érvényesítését irányozza elő, amivel az érintett személyek eddig nem élhettek. Emellett ennek a törvénynek az elfogadása az egyik elsődleges feladat Szerbia Köztársaság Európai Unióhoz való közeledésének a folyamatában.